

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/105/2022
Identifikačné číslo spisu:	6119224243
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6119224243.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. Q.L., nar. XX.X.XXXX, bytom M. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Kizivatom, so sídlom Sama Chalupku 6912/16C, Michalovce, proti žalovanému Adriánovi Megisovi, nar. 11.5.1974, bytom Južná 82/46, Hriadky, zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Kostrejom, so sídlom Cyrila a Metoda 3, Michalovce, o zaplatenie 37.826 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 19C/29/2019, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. októbra 2021 sp. zn. 2Co/170/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. júna 2020 č.k. 19C/29/2019-293 zamietol žalobu žalobkyne o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 37.826,- eur s príslušenstvom, ktorého sa domáhala potom, čo podľa § 642 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) odstúpila od zmluvy o dielo, ktorú uzavrela v roku 2012 so žalovaným ako dodávateľom na rekonštrukciu rodinného domu, ktoré dohodnuté práce žalovaný podľa tvrdení žalobkyne ako objednávatelky nevykonával a dielo jej neodovzdal. Medzi sporovými stranami bola uzavretá zmluva o dielo podľa § 631 a nasl. OZ, v ktorom záväzku vystupoval žalovaný ako fyzická osoba - podnikateľ, predmetom zmluvy o dielo bola rekonštrukcia rodinného domu č. XX v obci M., za ktoré práce vykonávané v rokoch 2012 až 2015 žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 92.000,- eur. Výšku bezdôvodného obohatenia žalobkyňa odvodzovala od znaleckého posudku č. 1/2018 znalca G.. U. X., ktorý určil hodnotu stavebnomontážnych prác a dodávok realizovaných žalovaným na stavbe rodinného domu na sumu 54.174,- eur, preto v rozsahu, v ktorom cena diela uhradená žalovanému prevyšovala hodnotu stavebnomontážnych prác a dodávok určených znaleckým posudkom, žalobkyňa žiadala o vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd vychádzal z tvrdení žalobkyne, že koncom roka 2012 uzatvorila so žalovaným ústnu zmluvu o dielo vo forme zmluvy o oprave a úprave vecí týkajúcej sa rekonštrukcie nehnuteľnosti vo vlastníctve jej syna, ktoré dielo malo byť realizované v štyroch etapách. V prvej etape

mala byť vykonaná rekonštrukcia interiéru rodinného domu, zahŕňajúca výmenu okien, dverí, rekonštrukciu elektrických rozvodov, vodovodných rozvodov, kanalizácie, plynových rozvodov, rozvodov na príjem TV signálu, vykonanie murárskych prác preložkou priečok, zhotovenie interiérových omietok, poteru podláh, vykonanie keramických dlažieb a obkladov, dodanie sanitárnych predmetov, ako aj montáž plávajúcej podlahy, ktorá sa mala realizovať po návrate žalobkyne z USA. Druhá etapa prác zahŕňala rekonštrukciu strechy, v tretej etape malo byť vykonané zateplenie rodinného domu a zhotovená vonkajšia fasáda a štvrtá etapa mala spočívať v terénnych úpravách pozemku prislúchajúceho k stavbe, vrátane prístupovej cesty chodníkov a oplotenia. V čase uzavretia zmluvy sa žalobkyňa zdržiavala v USA, a prvé tri etapy mali byť realizované do času jej návratu na územie SR, čo sa malo stať v priebehu 4 až 5 rokov, štvrtá etapa zmluvy o dielo mala byť uskutočnená až po jej návrate domov. Žalobkyňa tvrdila, že po návrate z USA na Slovensko v roku 2017 zistila, že práce na rodinnom dome vykonávané žalovaným v období rokov 2012 až 2015 neboli ukončené ani v jednej etape, od mesiaca november 2017 mala záujem dohodnúť sa so žalovaným na ukončení a odovzdaní diela, následne mu poskytla dodatočnú lehotu do 12.7.2018 na odovzdanie diela. Pretože žalovaný nepristúpil k dokončeniu a odovzdaniu diela, listom zo dňa 4.1.2019 odstúpila od zmluvy o dielo, ktoré odstúpenie žalovaný prevzal 10.1.2019. Žalovanému tak vznikol nárok iba na zaplatenie sumy pripadajúcej na práce už vykonané a na účelne vynaložené náklady, ocenenie ktorých malo vyplývať zo znaleckého posudku.

1.1. Súd vzal do úvahy obranu žalovaného, že so žalobkyňou uzavrel tri samostatné zmluvy o dielo, v roku 2012 nemal žiadnu vedomosť, že bude pre žalobkyňu vykonávať práce aj v nasledujúcom období, pričom žalobkyňa vykonané práce odsúhlasila, zaplatila a riadne odovzdaný predmet diela prevzala. Vychádzal z tvrdení žalovaného, že napriek časovej vyťažnosti v roku 2012 súhlasil s tým, že vykoná rekonštrukciu interiéru rodinného domu v jesennom a zimnom období roku 2012, a to v rozsahu nových sadrokartónov, omietok, vody, kúrenia, podláh, výškového presadenia, kúrenia, potero, búrania priečok, prepojenia domu s garážou, podľa predstáv žalobkyne uvedených v náčrtku, to všetko za dohodnutú cenu 50.000,- eur. Keďže nepoverila žiadnu osobu zastupovaním, komunikovali cez telefón a elektronickú poštu, postup na vykonávaných prácach dokumentoval fotograficky. Žalobkyňa vznášala stále nové požiadavky, na čo sa snažil reagovať a vyhovieť jej, fotodokumentáciu o priebehu prác odosielať žalobkyňu na schválenie. Až potom, čo boli vykonávané práce na interiéru, a žalobkyňa naďalej zotrvala v USA, požiadala ho o rekonštrukciu strechy, ktorá bola zrealizovaná podľa dohody v roku 2014 za 24.750,- eur a v decembri 2014 ho požiadala o vykonanie zateplenia, ktoré sa zrealizovalo v lete 2015 za 16.000,- eur. Žalobkyňa vyslovila spokojnosť s výkonom prác, cenu diela aj uhradila prostredníctvom svojich príbuzných, ktorí sa sporadicky na stavbe zastavili. Výpoveďami svedkov, ktorí vykonávali práce pre žalovaného (Ž., Š., P., brat žalovaného P., manželka žalovaného P.), obsahom emailovej komunikácie, chronológiou prác vykonávaných na rodinnom dome súd považoval za preukázanú pravdivosť tvrdení žalovaného, že strany sporu uzavreli v skutočnosti tri zmluvy o dielo, a to v roku 2012 na rekonštrukciu interiéru domu, ktorá mala byť aj v uvedenom roku ukončená, v roku 2013 na rekonštrukciu strechy, ukončenej v roku 2014 a v roku 2015 tretiu zmluvu o dielo na zateplenie rodinného domu, ktoré bolo aj v tom roku ukončené. Považoval za logickú obranu žalovaného, že ak by vedel o požiadavke žalobkyne na rekonštrukciu strechy rodinného domu, nezačal by s úpravami interiéru, a ak by žalobkyňa nebola spokojná s priebehom vykonávaných prác, neobjedнала by si u neho ďalšie práce, pričom svedkovia potvrdili, že pri začatí prác v interiéru v roku 2012 mali vedomosť, že žalobkyňa sa v krátkom čase vráti na územie Slovenska, nedisponovali žiadnymi informáciami o tom, aby v budúcnosti mali vykonávať ďalšie práce na dome. K tvrdeniam žalobkyne, že potom, čo presvedčila žalovaného na prevzatie zákazky interiéru s tým, že bude mať dosť času na vykonanie prác v období 4-5 rokov, tak žalovaný pri obhliadke nehnuteľnosti na účely pôvodne dojednávanej rekonštrukcie interiéru uviedol, že bude potrebné riešiť aj strechu a zateplenie, teda sám navrhol ich rekonštrukciu, súd uviedol, že odporúčanie rekonštrukčných prác nie je možné považovať za uzavretie zmluvy o dielo, a obsah emailovej komunikácie z roku 2013 potvrdzuje, že až v tomto období sa dohadovali podstatné náležitosti zmluvy tj. predmet diela - rekonštrukcia strechy vymedzením charakteru vykonávaných prác a cena diela. Ako účelové hodnotil výpovede svedkov manželov C., sestry a švagra žalobkyne, ktorí tvrdili, že žalobkyňa sa dohodla so žalovaným na celom predmete diela už v roku 2012 za sumu 80.000,- eur, ktorú informáciu mali mať od žalobkyne, ktoré vyjadrenia svedkov neboli podporené skutkovými tvrdeniami žalobkyne v žalobe o dohode o cene diela. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že podľa zmluvy o dielo uzavretej v roku 2012 k odovzdaniu diela malo dôjsť po jej návrate z USA v roku 2017, súdu z

vykonaného dokazovania naopak vyplynulo, že jednotlivé práce na rekonštrukcii nehnuteľnosti sa vykonávali na základe troch samostatných zmlúv, z každej zmluvy o dielo bola uhradená dohodnutá cena a dielo bolo riadne odovzdané, keď žalovaný najneskôr v lete 2015 vykonal žalobkyňou zadané práce, teda dva roky pred termínom jej návratu.

1.2. Súd v konaní aplikoval § 642 ods. 1, 2 a § 35 ods. 1, 2 OZ a dospel k záveru, že vzhľadom na pobyt žalobkyne v zahraničí, keď žalobkyňa nespĺnomocnila žiadnu osobu na úkony spojené s realizáciou diela a jeho odovzdaním, je možné vyplatenie ceny diela po doručení fotodokumentácie z rekonštrukcie nehnuteľnosti považovať za odovzdanie a prevzatie diela, ku ktorému úkonu došlo najneskôr v roku 2015. V tejto súvislosti považoval tiež za dôvodnú námietku premlčania vznesenú žalovaným na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktorú posudzoval podľa § 100, § 101 OZ uvádzajúc, že trojročná premlčacia doba začala plynúť najneskôr od 1.1.2016 po ukončení prác v roku 2015, a uplynula 1.1.2019. Keďže žalobkyňa uplatnila nárok z odstúpenia u žalovaného listom z 10.1.2019, stalo sa tak po uplynutí doby premlčania. Súd v odôvodnení tiež uviedol, že ak žalobkyňa vytýkala žalovanému aj vady diela, nároky z vád neboli predmetom sporu, preto jej vyjadrenia boli irelevantné. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, o trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) priznajúc plne procesne úspešnému žalovanému náhradu trov v rozsahu 100%.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 21. októbra 2021 sp. zn. 2Co/170/2020 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP), žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa názoru odvolacieho súdu žiadny z odvolacích dôvodov nebol naplnený. Základom odvolacích námietok žalobkyne je nesúhlas so spôsobom hodnotenia dôkazov súdom, súd prvej inštancie pre svoje skutkové závery však vzal do úvahy iba tie skutočnosti, ktoré mu z vykonaných dôkazov vyplynuli a v ich hodnotení nebol zistený žiaden logický rozpor. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, ani to, aby skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo v konaní nevyšli najavo. Súd v konaní aplikoval príslušnú právnu úpravu a zásady výkladu právnych noriem, a aj keď tieto čiastočne nesprávne interpretoval (čo do existencie práva na odstúpenie), nemalo to vplyv na vecnú správnosť jeho rozhodnutia založenú na zodpovedajúcej právnej úprave.

2.1. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania v neprospech žalobkyne. Aj keď v odvolaní žalobkyňa polemizuje s takýmto vyhodnotením dokazovania, odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nepatrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu odstúpenia od zmluvy. Žalobkyňa mala povinnosť preukázať skutočnosti navodzujúce jej žalované právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo do splnenia podmienok na odstúpenie od zmluvy o dielo, ktoré vykonala listom zo dňa 4.1.2019 podľa § 642 ods. 1 OZ. Žalobkyňa teda mala povinnosť preukázať v konaní svoje tvrdenia o obsahu zmluvy o dielo uzavretej so žalovaným, a fakt, že do času odstúpenia od zmluvy dielo nebolo vykonané (zhotovené), a toto dielo neprevzala. Odvolací súd sa zhoduje so záverom súdu prvej inštancie, že v skutočnosti žalobkyňa a žalovaný uzavreli tri samostatné zmluvy o dielo, odovzdanie a prevzatie ktorých prác dohodnutých v zmluvách sa realizovalo formou diaľkovej komunikácie, čo žalobkyňa potvrdila zaplatením dohodnutej ceny potom, čo získala vedomosti o spôsobe a rozsahu vykonania diela. Dielo bolo zhotovené a prevzaté, čo vylučovalo možnosť odstúpenia od zmluvy podľa § 642 ods. 1 OZ, na ktorom úkone žalobkyňa založila svoj nárok.

2.2 Z konania vyplýva, že strany sporu uzavreli ústnu zmluvu o dielo, špecifikovanú ako zmluva o úprave a oprave vecí (§ 631, § 652 OZ) až na naliehanie žalobkyne, keď žalovaný z časových dôvodov odmietal prijať zákazku. Pokiaľ by obsahom zmluvy o dielo z roku 2012 malo byť vykonanie všetkých prác t.j. interiér, strecha, zateplenie, vonkajšie úpravy, k ukončeniu ktorých by malo dôjsť v priebehu 4 až 5 rokov, ako to uvádza žalobkyňa, tak logike veci by zodpovedalo iné rozvrhnutie stavebných prác tak, ako to tvrdí žalovaný (najprv hrubšie zásahy na streche) a nebol by dôvod výkonu prác pod časovým tlakom. Samotná žalobkyňa vo výpovedi potvrdila (čl. 123), že mala prvotne záujem o rekonštrukciu interiéru a výstavbu bungalova, od čoho upustila z dôvodu vysokých finančných výdavkov. Skutočnosť, že od žalovaného získala informácie o nákladoch na cenu stavebných prác na

streche a zateplení domu, ktoré jej žalovaný odporučil po ohliadke nehnuteľnosti, nepreukazuje, že o vykonaní týchto prác uzavreli zmluvu už v roku 2012. Z komunikácie sporových strán, z ktorej vychádzal súd prvej inštancie nepochybne vyplýva, že predmet zmluvy o dielo t.j. konkrétny rozsah prác týkajúcich sa rekonštrukcie strechy a zateplenia domu ako aj cena týchto prác ako podstatné zložky právneho úkonu (§ 37, § 43a, § 43b § 43c, § 631 OZ) sa dohadovali až v nasledujúcich rokoch 2013-2015, kedy boli práce aj vykonané. Pokiaľ aj žalobkyňa mala v roku 2012 zámer v budúcnosti zrealizovať rekonštrukčné práce na streche a zateplení domu, z vykonaného dokazovania nevyplýva, aby sa v roku 2012 strany sporu dohodli na obsahu takej zmluvy, a iba odhad ceny ako predpokladaných výdavkov, existenciu zmluvy nezakladá. Záveru, že boli uzavreté samostatné zmluvy o dielo na rekonštrukciu interiéru v roku 2012, rekonštrukciu strechy v roku 2013 a zateplenie domu v roku 2015 nasvedčuje aj obsah tvrdení žalobkyne, že práce na streche, zateplení sa mali realizovať v bližšie neurčenom čase 4-5 rokov do jej návratu na Slovensko, a vonkajšie úpravy až po jej príchode z USA, z ktorých tvrdení vyplýva existencia nejakého budúceho úmyslu žalobkyne, obsah zmluvy však určený nebol. Zmluva týkajúca sa rekonštrukcie strechy a zateplenia mohla byť považovaná za uzavretú ústnou formou až po špecifikácii prác a určení ceny diela, pričom v prípade vonkajších úprav, k uzavretiu zmluvy nedošlo vôbec. Žalobkyňa tiež vypovedala, že žalovaný jej posielal mnoho fotografií z vykonávaných prác (výpoveď č.l. 124, 154), telefonicky namietala nedostatky (osobitne kúpeľne), ktoré boli aj odstránené, rozsah prác bol vykonávaný na základe jej náčrtu, požiadavky na rekonštrukciu interiéru menila v priebehu realizácie diela, v konečnom dôsledku však vykonané práce na rekonštrukcii interiéru, streche a zateplení odsúhlasila a ich cenu riadne uhradila, naposledy platbou v roku 2015 za vykonané zateplenie domu.

2.3. Výsledkom vykonaného dokazovania zodpovedá preto záver súdu, že vzhľadom na neprítomnosť žalobkyne na území Slovenska, ktorá ako objednávateľ nespĺnomocnila nikoho na úkony spojené s realizáciou diela a jeho odovzdaním, pravidelne dostávala informácie o priebehu vykonávaných prác, do ktorých aj zasahovala, je v súlade s § 35 OZ možné uzavrieť, že vyplatenie ceny diela po doručení fotodokumentácie z rekonštrukcie nehnuteľnosti potvrdzuje odovzdanie a prevzatie diela. V prípade rekonštrukcie interiéru sa tak stalo v decembri 2012, v prípade rekonštrukcie strechy v roku 2014 a pri zmluve o zateplení v roku 2015. Prípadné práce vykonávané žalovaným po tomto období spočívajúce v odstraňovaní nedostatkov, už predstavovali plnenie žalovaného zodpovedajúce nároku žalobkyne z väd diela. Ak nie je dohodnuté inak, cena diela sa platí až po jeho skončení (§ 634 OZ), pričom žalobkyňa potvrdila, že s cenou diela z každej zmluvy súhlasila a túto aj uhradila po zrealizovaní jednotlivých prác. Pre prevzatie diela pri úprave a oprave veci zákonná úprava nestanovuje osobitný postup. To, či k takému úkonu došlo, možno usúdiť zo správania sa zmluvných strán, prihliadajúc k okolnostiam prípadu. Zohľadňujúc pobyt žalobkyne v zahraničí, spôsob diaľkovej komunikácie medzi sporovými stranami, zaplatenie dohodnutej ceny, časový rozostup jednotlivých prác, je možné konštatovať, že žalobkyňa každé dielo prevzala, čo potvrdila zaplatením ceny, najneskôr za posledné dohodnuté dielo - zateplenie v letných mesiacoch roka 2015. Pokiaľ mala za to, že prevzaté dielo trpí vadami (neprevedené, či zle prevedené práce), vznikol jej nárok na uplatnenie nároku z väd, nie však na odstúpenie od zmluvy v zmysle § 642 ods. 1 OZ. Právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 OZ, pre anticipované porušenie zmluvy, že dielo nebude včas hotové alebo nebude vykonané riadne, žalobkyňa neuplatnila. Možno však vychádzať z úvah súdu prvej inštancie, že trojročná lehota na odstúpenie od zmluvy (§ 100, § 101 OZ) by pre taký prípad plynula najneskôr od 1.1.2016, (v letných mesiacoch roku 2015 mali byť ukončené práce na zateplení domu) a uplynula k 1.1.2019. Neodovzdanie revízných správ nič nemení na správnom závere súdu prvej inštancie, že k odovzdaniu a prevzatíu diela došlo, keď nebolo spochybnené, že žalovaný úkony revízie pre svojich zákazníkov nezabezpečoval, a žalobkyňa ani netvrdila, aby boli obsahom zmluvy o dielo. V zásade povinnosť preukázať sa revíznymi správami zaťažuje vlastníka nehnuteľnosti, keď subjektu vykonávajúcemu rekonštrukčné práce na jestvujúcej nehnuteľnosti nesvedčí zákonná povinnosť revíznej správy zabezpečiť a z konania nevyplývalo, aby sám žalovaný disponoval odbornou spôsobilosťou na vyhotovenie akejkoľvek revíznej správy. Nedodanie revízných správ, pokiaľ by sa preukázala existencia záväzku žalovaného na ich dodanie, by zakladala nanajvýš nárok z väd. Súd prvej inštancie preto správne žalobu zamietol založiac svoje rozhodnutie na zistení, že žalobkyni nevznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu odstúpenia od zmluvy. Správne súd tiež rozhodol o náhrade trov konania, vychádzajúc zo zásady zodpovednosti sporových strán za procesný výsledok konania. O náhrade trov odvolacieho konania bolo

rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní žalobkyňa nemala úspech, preto právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu patrí procesne úspešnému žalovanému.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/, namietajúc nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP založeného na argumentácii, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá je rozhodovaná rozdielne. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie, uplatniac si náhradu trov konania a zároveň navrhujúc odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

3.1. K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP argumentovala, že napadnutý rozsudok je nezrozumiteľný, neurčitý, nepreskúmateľný. Podľa názoru žalobkyne sa súdy, napriek existujúcim dôkazom, nevysporiadali s podstatnými skutočnosťami a nedali odpoveď na otázku, na základe akých skutočností uverili tvrdeniam žalovaného, že boli uzavreté tri samostatné zmluvy o dielo - interiér, strecha, zateplenie. Žalobkyňa taktiež poukazuje na to, že v zmysle ust. § 632 OZ mal žalovaný povinnosť, keďže nedošlo k zhotoveniu diela na počkanie, vydať žalobkyni ako objednávateľovi písomné potvrdenie o prevzatí objednávky s náležitosťami v citovanom ustanovení OZ. Povinnosťou žalovaného ako zhotoviteľa bolo riadne zhotovené dielo žalobkyni ako objednávateľovi odovzdať, pričom žalovaný, podľa názoru žalobkyne, nepreukázal, že z jeho strany bolo zhotovené dielo riadne a bolo žalobkyni odovzdané. Súdy neprihliadli ani na fotodokumentáciu, ktorá zachytávala stav na jednotlivých fotografiách, kde dátum zhotovenia nie je možné meniť, ktorá jednoznačne preukazovala, podľa názoru žalobkyne, že dielo nebolo zhotovené riadne, že práce súvisiace s úpravami interiéru neboli dokončené ani v r. 2014, a že stav diela nemožno v žiadnom prípade považovať ako dielo dokončené, a teda zhotovené riadne. Súdy sa s otázkou existencie troch zmlúv, podľa tvrdenia žalovaného, vyporiadali bez ohľadu na vykonané dokazovanie iba konštatovaním, že je nelogické, aby v prípade ak by žalovaný mal realizovať úpravy rod. domu na základe jednej zmluvy o dielo, aby začal práce úpravou interiéru a až následne rekonštrukciou strechy a zateplenia. Takýto názor súdov je možno logický, ale nevyplýva z vykonaného dokazovania. Žalobkyňa v tomto smere opätovne poukazuje na to, že so žalovaným sa na rekonštrukcii celého rod. domu, t.j. prvej etapy - úpravy interiéru, druhej etapy - rekonštrukcie strechy a tretej etapy - zateplenia, dohodla až v jesennom období r. 2012, a keďže v tom čase nebolo možné začať s rekonštrukciou strechy (blížiaca sa zima), sám žalovaný navrhol a začal práce na zhotovení diela v zmysle dohody sporových strán rekonštrukciou interiéru. O účelovosti tvrdení žalovaného svedčí aj tá skutočnosť, že aj faktúry, ktoré predložil žalobkyni po jej návrate z USA, boli vyhotovené iba účelovo v období, keď žalobkyňa vyzvala žalovaného prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu listom zo dňa 02.07.2018 na riadne dokončenie a odovzdanie zhotoveného diela. Cena za zhotovenie diela bola pri dojednaní ústnej zmluvy o dielo koncom r. 2012 dojednaná odhadom v zmysle ust. § 636 ods. 1 OZ, z tohto dôvodu žalobkyňa považuje názor odvolacieho súdu, že „iba odhad ceny ako predpokladaných výdavkov existenciu zmluvy nezakladá“, a to s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého je zjavné, že sporové strany sa dohodli aj na ďalších podstatných náležitostiach zmluvy o dielo, ktorú skutočnosť potvrdili aj v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Rozpor medzi tvrdeniami sporových strán bol, podľa názoru žalobkyne, iba v otázke, či došlo k uzavretiu jednej zmluvy o dielo (čo tvrdí žalobkyňa), resp. troch zmlúv o dielo (čo tvrdí žalovaný). Súdy aj s ohľadom na predložené listinné dôkazy žalobkyňou vo forme fotodokumentácie vo svojich rozhodnutiach nedali odpoveď, akým spôsobom považovali za preukázané, že dielo bolo zo strany žalovaného vykonané riadne a žalobkyňa dielo prevzala. Z odôvodnenia súdov v zmysle, že po odsúhlasení zhotovenia diela žalobkyňou na základe fotografií žalovaného žalobkyňa uhradila cenu za zhotovenie diela na základe osobitnej zmluvy, je s ohľadom na vykonané dokazovanie nedôvodné a v rozpore so skutkovým stavom vyplývajúcim z listinných dôkazov. Žalobkyňa nepopiera, že jej žalovaný zaslal fotografie, ale nejednalo sa o fotografie súvisiace s ukončením zhotovenia diela, ale iba čiastkové fotografie. Zo strany žalovaného nikdy podľa jednotlivých etáp jej nebola zaslaná kompletná fotodokumentácia s vyúčtovaním, podľa tvrdenia žalovaného samostatného diela, po jeho zhotovení a dokončení za účelom prevzatia takto zhotoveného diela žalobkyňou. Takéto tvrdenie žalovaného žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal, pričom práve

naopak predložené dôkazy zo strany žalobkyne preukazujú stav zhotoveného diela v jednotlivých časových obdobiach, ktorý však na základe týchto dôkazov predložených zo strany žalobkyne, podľa názoru žalobkyne nemožno považovať za dielo zhotovené riadne, pripravené na odovzdanie objednávateľovi.

3.2. Žalobkyňa taktiež nesúhlasí s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, že v prípade ak mal žalovaný v rámci zhotovenia diela zabezpečiť vykonanie rekonštrukcie elektrickej siete, teda výmenu všetkých rozvodov, osadenie vykurovacích telies vrátane kozubu, že nebola na jeho strane povinnosť predložiť revízne správy o vykonaných prácach, ktoré sú podmienkou na bezpečné umožnenie užívania diela. Žalobkyňa je toho názoru, že dielo bez odovzdania takýchto dokladov nie je možné považovať za riadne zhotovené, nakoľko bez týchto dokladov nie je spôsobilé na jeho riadne užívanie. V tomto smere žalobkyňa poukazuje tak, ako v konaní pred súdom prvej inštancie na ust. § 633 OZ. Žalobkyňa je toho názoru, že pri hodnotení dôkazov, tak na súde prvej inštancie ako aj na odvolacom súde, došlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu, ak súdy konštatovali, že zo strany žalovaného došlo k riadnemu zhotoveniu a odovzdaniu zhotoveného diela žalobkyni. Odvolací súd sa nesprávne vysporiadal s otázkou, ak dospel k záveru, že zo strany žalobkyne nedošlo k platnému odstúpeniu od zmluvy o dielo so žalovaným.

3.3. V súlade s rozhodovacou praxou súdov je ust. § 633 ods. 1 OZ vo vzťahu k otázke, či je dielo zhotovené riadne, vykladané tak, že dielo musí zodpovedať svojou povahou, rozsahom, akosťou a ďalšími vlastnosťami dohode účastníkov. Ak sú na vykonanie diela stanovené technické požiadavky, musí zhotoviteľ dbať, aby vykonanie tieto požiadavky spĺňalo. Ak akosť diela nebola záväzne stanovená ani výslovne dohodnutá, je zhotoviteľ - podnikateľ povinný dielo dodať v akosti obvyklej. Zhotoviteľ musí postupovať odborne, t.j. spôsobom, akým sa obvykle pri vykonaní takéhoto diela na to kvalifikovanými osobami postupuje. Povinnosť vykonať dielo riadne znamená vykonať ho v obvyklej kvalite a bez väd. Pokiaľ dielo nie je vykonané riadne, objednávateľ nie je povinný ho prevziať (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 23/2008 zo dňa 25.02.2009). V zmysle vysloveného právneho názoru NS SR odstúpenie objednávateľa od zmluvy o dielo upravené v ust. § 421 ods. 2 OZ je spojené s nedostatkami na strane zhotoviteľa. V prípadoch obavy objednávateľa z riadneho vykonania diela právo odstúpiť od zmluvy predpokladá vadnosť budúceho diela alebo oneskorenosť jeho vykonania, ktorá musí byť v dobe odstúpenia zrejmá, ďalej poskytnutie primeranej lehoty zhotoviteľovi objednávateľom na zjednanie nápravy a to, že ani v tejto lehote zhotoviteľ nápravu neurobil. Žalobkyňa je toho názoru, že odvolací súd nesprávne posúdil právnu otázku, že dielo zo strany žalobkyne bolo prevzaté. Taktiež nesprávne posúdil právnu otázku, že žalovaný zhotovil dielo riadne (s ohľadom na stav, ktorý je deklarovaný jednak v znal. posudku, jednak vo výpovedi žalovaného a fotodokumentácii predloženej žalobkyňou), ako aj právnu otázku platného odstúpenia od zmluvy o dielo žalobkyňou. Na základe vykonaného dokazovania odvolací súd mal posúdiť vec, že zo strany žalovaného nebolo dielo zhotovené riadne (neodovzdal revízne správy pri zásahoch do elektrických rozvodov, komínov, plynových rozvodov, ako aj ďalších nedorobkov vyplývajúcich z predloženej fotodokumentácie žalobkyňou, ako aj znaleckého posudku, ktoré preukazujú nespôsobilosť zhotoveného diela na jeho riadne užívanie), nebolo žalobkyni odovzdané a z tohto dôvodu žalobkyňa platne odstúpila od zmluvy o dielo. Ak žalovaný preukázal zhotovenie diela, vrátane výmeny elektrických rozvodov, plynových rozvodov - montáž plynového kotla, rekonštrukciu komínov, nemožno považovať dielo za zhotovené riadne, ak žalovaný nepreukázal, že zhotovené dielo zodpovedá normám, nakoľko žalovaný nepredložil revízne správy. Odvolací súd taktiež nesprávne posúdil, že nedošlo k uzavretiu zmluvy, ak cena mala byť dohodnutá iba odhadom, v zmysle ust. § 636 OZ. Žalobkyňa je toho názoru, že rozhodnutia súdov sú založené na chybnom právnom posúdení pri nesprávnej interpretácii OZ upravujúcich zmluvu o dielo, t.j. ust. §§ 631 až 656 OZ, ak súdy neprihliadali na povinnosti žalovaného vyplývajúce z tejto právnej úpravy, a to tak vo vzťahu k porušeniu povinnosti vyplývajúcej pre žalovaného z ust. § 632 OZ, § 633 OZ, pričom rozhodnutia súdov vo veci žalobkyne napadnuté týmto dovolaním, sú zjavným odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. obdobné prípady sú dovolacím súdom rozhodované rozdielne.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne vyjadril písomne, navrhol ho ako nedôvodné zamietnuť, resp. ako neprípustné odmietnuť, uplatniac si náhradu trov konania. Podľa žalovaného žalobkyňa v dovolaní uplatňuje tie isté skutočnosti, ktoré uplatnila už pred súdmi nižších inštancií, ktoré sa s nimi v celom rozsahu vypořádali. Z rozhodnutí súdu prvej inštancie ako aj z rozhodnutí odvolacieho súdu jasne

vyplývajú detailné dôvody zamietnutia žaloby žalobkyne. Podstatná skutková okolnosť, že boli uzatvorené 3 samostatné zmluvy, vyplýva z dôkazu predloženého samotnou žalobkyňou, ktorá do spisu založila e-mail žalovaného z 18.08.2013. Aj z ostatných dôkazov jasne vyplynulo, že v roku 2012 bola uzatvorená len zmluva na rekonštrukciu interiéru, až následne v roku 2014 bola uzatvorená zmluva na rekonštrukciu strechy a v roku 2015 zmluva na zateplenie. Žalobkyňa bola spokojná s vykonanými prácami, tieto nereklamovala, ak by nebola spokojná, nebola by si u žalovaného objednávala ďalšie práce. Do obsahu práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017, 9 Cdo 72/2020).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017, 9 Cdo 72/2020).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017, 9 Cdo 72/2020).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

10. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolateľka prípustnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f/ CSP videla v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, vedúcemu k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu, že

rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľné.

11.1. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré porušenie tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné.

11.2 Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedenej potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10, 9 Cdo 248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd by svojim postupom založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to z namietaného hľadiska nepreskúmateľnosti odôvodnenia odvolacieho rozsudku.

12.1. Z viacerých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je porušením ústavou a Dohovorom garantovaného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. A to z viacerých aspektov dotýkajúcich sa kvalitatívnej stránky odôvodňovania súdnych rozhodnutí.

12.2. Z čiastkových analýz doterajšej judikatúry možno vyvodiť niektoré nasledujúce požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré by mal súd v odôvodnení svojho rozhodnutia rešpektovať. Medzi tieto možno zaradiť požiadavky o zákaze vnútornej rozpornosti argumentácie (požiadavka relevantnosti, jasnosti presnosti a konkrétnosti argumentu), povinnosť odôvodniť odklon od existujúcej judikatúry, povinnosť „vyrovnať sa“ s ústavnoprávnym argumentom a názormi právnej vedy, možnosti odvolacieho súdu prevziať argumenty prvostupňového súdu a iné.

12.3. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06). Dovolací súd nezistil opodstatnenosť tvrdenia dovolateľov o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvej inštancie.

12.4. Treba mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie

ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Odvolací súd jasným, rozhodným, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, poskytol primerané odpovede na odvolacie námietky; jeho úvahy a z nich vyведенé závery, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Odvolací súd teda procesne nekonal nesprávne, spôsobom zmätočným, ktorým by dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

13. Dovolaťka nedôvodne namieta, že odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými skutočnosťami, keď nedal odpoveď na otázku, na základe akých skutočností uveril tvrdeniam žalovaného, že boli uzavreté tri samostatné zmluvy o dielo - interiér, strecha, zateplenie, a že cena za zhotovenie diela bola pri dojednaní ústnej zmluvy o dielo koncom r. 2012 dojednaná odhadom v zmysle ust. § 636 ods. 1 OZ. Dovolaťka poukazuje na body 20 - 21 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd uviedol, že „z konania vyplynulo, že strany sporu uzavreli ústnu zmluvu o dielo, špecifikovanú ako zmluva o úprave a oprave vecí (§ 631 OZ, § 652 OZ) až na naliehanie žalobkyne, keď žalovaný z časových dôvodov odmietal prijať zákazku. Pokiaľ by obsahom zmluvy o dielo z roku 2012 malo byť vykonanie všetkých prác tj interiér, strecha, zateplenie, vonkajšie úpravy, k ukončeniu ktorých by malo dôjsť v priebehu 4 až 5 rokov, ako to uvádza žalobkyňa, tak logike vecí by zodpovedalo iné rozvrhnutie stavebných prác tak, ako to tvrdí žalovaný (najprv hrubšie zásahy na streche) a nebol by dôvod výkonu prác pod časovým tlakom. Samotná žalobkyňa vo výpovedi potvrdila (čl. 123), že mala prvotne záujem o rekonštrukciu interiéru a výstavbu bungalova, od čoho upustila z dôvodu vysokých finančných výdavkov. Skutočnosť, že od žalovaného získala informácie o nákladoch na cenu stavebných prác na streche a zateplení domu, ktoré jej žalovaný odporučil po ohliadke nehnuteľnosti, nepreukazuje, že o vykonaní týchto prác uzavreli zmluvu už v roku 2012. Z komunikácie sporových strán, z ktorej vychádzal súd prvej inštancie nepochybne vyplýva, že predmet zmluvy o dielo t.j. konkrétny rozsah prác týkajúcich sa rekonštrukcie strechy a zateplenia domu ako aj cena týchto prác ako podstatné zložky právneho úkonu (§ 37, § 43a, § 43b § 43c, § 631 OZ) sa dohadovali až v nasledujúcich rokoch 2013-2015, kedy boli práce aj vykonané. Pokiaľ aj žalobkyňa mala v roku 2012 zámer v budúcnosti zrealizovať rekonštrukčné práce na streche a zateplení domu, z vykonaného dokazovania nevyplýva, aby sa v roku 2012 strany sporu dohodli na obsahu takej zmluvy, a iba odhad ceny ako predpokladaných výdavkov, existenciu zmluvy nezakladá. Záveru, že boli uzavreté samostatné zmluvy o dielo na rekonštrukciu interiéru v roku 2012, rekonštrukciu strechy v roku 2013 a zateplenie domu v roku 2015 nasvedčuje aj obsah tvrdení žalobkyne, že práce na streche, zateplení sa mali realizovať v bližšie neurčenom čase 4-5 rokov do jej návratu na Slovensko, a vonkajšie úpravy až po jej príchode z USA, z ktorých tvrdení vyplýva existencia nejakého budúceho úmyslu žalobkyne, obsah zmluvy však určený nebol. Zmluva týkajúca sa rekonštrukcie strechy a zateplenia mohla byť považovaná za uzavretú ústnou formou až po špecifikácii prác a určení ceny diela, pričom v prípade vonkajších úprav, k uzavretiu zmluvy nedošlo vôbec.“

13.1. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na to, že v zmysle ust. § 632 OZ mal žalovaný povinnosť, keďže nedošlo k zhotoveniu diela na počkanie, vydať žalobkyni ako objednávateľovi písomné potvrdenie o prevzatí objednávky s náležitosťami v citovanom ustanovení OZ, táto námietka nemala podstatný vplyv na závery súdov nižších inštancií, nakoľko ani prípadné konštatovanie porušenia povinnosti žalovaného v zmysle § 632 OZ samo o sebe nemá priamy vplyv na záver, či bola uzatvorená jedna alebo tri zmluvy, resp. či došlo k odovzdaniu diela.

13.2. Odvolací súd sa dostatočne vysporiadal aj s otázkou odovzdania diela, keď uviedol: „Žalobkyňa vypovedala, že žalovaný jej posielal mnoho fotografií z vykonávaných prác (výpoveď čl. 124, 154), telefonicky namietala nedostatky (osobitne kúpeľne), ktoré boli aj odstránené, rozsah prác bol vykonávaný na základe jej náčrtu, požiadavky na rekonštrukciu interiéru menila v priebehu realizácie diela, v konečnom dôsledku však vykonané práce na rekonštrukcii interiéru, streche a zateplení odsúhlasila a ich cenu riadne uhradila, naposledy platbou v roku 2015 za vykonané zateplenie domu. Výsledkom vykonaného dokazovania zodpovedá preto záver súdu, že vzhľadom na neprítomnosť

žalobkyne na území Slovenska, ktorá ako objednávateľ nespĺnomocnila nikoho na úkony spojené s realizáciou diela a jeho odovzdaním, pravidelne dostávala informácie o priebehu vykonávaných prác, do ktorých aj zasahovala, je v súlade s § 35 OZ možné uzavrieť, že vyplatenie ceny diela po doručení fotodokumentácie z rekonštrukcie nehnuteľnosti potvrdzuje odovzdanie a prevzatie diela. V prípade rekonštrukcie interiéru sa tak stalo v decembri 2012, v prípade rekonštrukcie strechy v roku 2014 a u zmluvy o zateplení v roku 2015. Prípadné práce vykonávané žalovaným po tomto období spočívajúce v odstraňovaní nedostatkov, už predstavovali plnenie žalovaného zodpovedajúce nároku žalobkyne z väd diela. Žalobkyňa netvrdila, aby žalovaný odmietol dokumentovať realizovaný stav, naopak sama uvádzala, že disponovala fotodokumentáciou od žalovaného aj od príbuzných, z ktorej vychádzala. Ak nie je dohodnuté inak, cena diela sa platí až po jeho skončení (§634 OZ), pričom žalobkyňa potvrdila, že s cenou diela z každej zmluvy súhlasila a túto aj uhradila po zrealizovaní jednotlivých prác. Pre prevzatie diela pri úprave a oprave veci zákonná úprava nestanovuje osobitný postup. To, či k takému úkonu došlo, možno usúdiť zo správania sa zmluvných strán, prihliadajúc k okolnostiam prípadu. Zohľadňujúc pobyt žalobkyne v zahraničí, spôsob diaľkovej komunikácie medzi sporovými stranami, zaplatenie dohodnutej ceny, časový rozstup jednotlivých prác, je možné konštatovať, že žalobkyňa každé dielo prevzala, čo potvrdila zaplatením ceny, najneskôr za posledné dohodnuté dielo -zateplenie v letných mesiacoch roka 2015. Pokiaľ mala za to, že prevzaté dielo trpí vadami (neprevedené, či zle prevedené práce), vznikol jej nárok na uplatnenie nároku z väd, nie však na odstúpenie od zmluvy v zmysle § 642 ods.1 OZ. Právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 OZ, pre anticipované porušenie zmluvy, že dielo nebude včas hotové alebo nebude vykonané riadne, žalobkyňa neuplatnila.“

14. Vzhľadom na to, že z obsahového hľadiska bolo jadrom dovolacej argumentácie žalobkyne vyjadrenie nespokojnosti s tým, akým spôsobom súdy nižšej inštancie vyhodnotili dôkazy vykonané v priebehu základného konania a ktoré skutkové tvrdenia vyplývajúce z tohto dokazovania považovali za relevantné vo vzťahu k prijatým právnym záverom, dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že samotný nesúhlas dovolateľa s podstatnými skutkovými zisteniami a vyhodnocovanie len vybraných vykonaných dôkazov bez ohľadu na výsledky vyplývajúce z ostatných vykonaných dôkazov v súhrne, ako i rozsiahla polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z každého možného aspektu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci formuláciami navodzujúcimi stav zlyhania súdov nižšej inštancie, nie len významovo ale ani v spojení s okolnosťami prejednávaneho prípadu nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP.

14.1. Podstatou dovolacieho prieskumu totiž nie je prehodnocovanie skutkového stavu zisteného súdmi v základnom konaní. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd nie je súdom skutkovým a nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery, pretože v dovolacom konaní nemá v zmysle § 442 CSP možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, pokiaľ nejde o hrubé a podstatné vady konania, ktoré však dovolací súd v prejednávanej veci nezistil.

14.2. Dovolateľka v dovolaní predostiera vlastné hodnotenie vykonaného dokazovania, na ktorom založila svoj názor na právne posúdenie sporu smerujúce k jej úspechu v spore a tvrdí, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo nesprávnym vyhodnotením dokazovania, nesprávnym zistením skutkového stavu a tým, že odvolací súd nevzal do úvahy ňou namietané skutočnosti. Treba si však uvedomiť, že sporové konanie je konaním, v ktorom vždy proti sebe stoja dve strany, ktorých tvrdenia a záujmy sú v zásade protichodné, úloha súdu je práve v tom, aby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o (ne)preukázanosti tvrdení tej ktorej strany a prijal právne závery tomu zodpovedajúce. Je teda zrejmé, že jedna strana v spore musí byť vždy tou neúspešnou. Podstata dovolania a jeho dôvodov nemôže byť založená na samotnej skutočnosti neúspechu v konaní a na argumentácii, že súdy mali považovať tvrdenia neúspešnej strany za pravdivé a relevantné. Pokiaľ súd aj nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môžu byť jeho čiastkové závery z tohto dôvodu nesprávne, ale podľa konštantnej judikatúry dovolacieho súdu táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá.

14.3. Pokiaľ ide o námietku dovolateľky, ako súdy vyhodnotili vykonané dokazovanie, táto otázka je už vecou procesu hodnotenia dôkazov súdom ovládaného zásadou voľného hodnotenia dôkazov, pričom dovolací súd jej porušenie nezistil a má za to, že prijaté skutkové závery odvolacieho súdu nevykazujú žiadne známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu.

14.4. Dovolací súd preto uzatvára, že námietky dovolateľky smerujúce k vykonanému dokazovaniu a záverom odvolacieho súdu z neho vyplývajúcim, neboli dôvodné. V postupe odvolacieho súdu neboli zistené také pochybenia alebo vady pri vykonávaní dôkazov ani pri ich hodnotení, ktoré by svojou intenzitou či závažnosťou predstavovali porušenie práva dovolateľky na spravodlivé súdne konanie.

15. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Pokiaľ dovolateľka namieta nesprávnosť právnych záverov súdov nižších inštancií pri posúdení jej žalobného návrhu, z obsahového hľadiska ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia, pričom nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu ale nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ CSP (R 24/2017, 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018). V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp.zn. I ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje CSP, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdенú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

17. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné.

18. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. V zmysle § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, pričom právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

20. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

21. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

22. V prejednávanej veci dovolateľka prípustnosť svojho dovolania vyvodila predovšetkým z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

22.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017; podobne tiež napr. 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017).

22.2. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (R 83/2018). Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. V zmysle judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

22.3. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým

nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

23. Zhrnúc vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá "odklon" od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnú, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

24. Dovolateľka v dovolaní namietala, že odvolací súd nesprávne posúdil právne otázky: 1/ že dielo zo strany žalobkyne bolo prevzaté, 2/ že žalovaný zhotovil dielo riadne 3/ že žalobkyňa platne odstúpila od zmluvy o dielo.

25. Rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na závere, že žalobkyni nevznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu odstúpenia od zmluvy v zmysle § 642 ods. 1 OZ, nakoľko právo na odstúpenie od zmluvy možno uplatniť len do zhotovenia diela. Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, keď nepreukázala, že do času odstúpenia od zmluvy dielo nebolo vykonané (zhotovené) a toto dielo neprevzala. Dovolateľkou nastolené otázky, či dielo zo strany žalobkyne bolo prevzaté a či žalovaný zhotovil dielo riadne, majú charakter otázok nie právnych ale skutkových, pretože sú naviazané na proces dokazovania a preukazovania skutkového stavu.

25.1. Dovolací súd už vo svojich skorších rozhodnutiach (napr. sp. zn. 8 Cdo 115/2017, 8 Cdo 140/2018, 4 Cdo 38/2019) vysvetlil, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovení § 421 ods. 1 OSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, teda bremeno procesnej zodpovednosti za to, že v civilnom spore bude môcť súd pre dostatok potrebných skutkových poznatkov rozhodnúť v prospech strany. Významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 CSP je to, že ide o právnú otázku. Aj za účinnosti CSP je opodstatnené konštatovanie, že právna otázka je otázka významná nielen pre tú-ktorú prejednávajú právnú vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky a judikatórnej činnosti najvyššieho súdu, úlohou ktorého je zjednocovať rozhodovanie všeobecných súdov (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 132/2009, 2 Cdo 71/2010, 3 Cdo 51/2006, 4 Cdo 151/1998, 5 Cdo 1/2010, 7 Cdo 117/2011). Je to dané zámerom, aby sa vyriešením takejto otázky prispelo k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Posúdenie otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné.

25.2. Dôkazné bremeno je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním a prejavuje sa vo výsledku sporu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku náležite uviedol, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, čo malo v danej veci za následok zamietnutie žaloby. Pri hodnotení dôkazov nemožno odvolaciemu súdu vyčítať pochybenia, a preto ani nemožno polemizovať s jeho závermi, ktoré žalobkyňa namietala v dovolaní.

25.3. Právnou otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka, kto je v danom spore nositeľom dôkazného bremena. Pre zodpovedanie tejto otázky je totiž rozhodujúca hmotnoprávna úprava vzťahu, z ktorého žalobca vyvodzuje svoje právo alebo povinnosť žalovaného. Dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, v ktorého záujme je preukázanie pravdivosti ním tvrdených skutočností, zakladajúcich ním tvrdené právo. Na druhej strane žalovaného zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní skutočností, ktoré vylučujú existenciu uplatňovaného práva, ak jeho existenciu žalobca preukázal (tak napr. rozhodnutia sp. zn. 2 Cdo 256/2012, 8 Cdo 140/2018).

26. Dovolateľka v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP naformulovala otázky, z formulácie ktorých bolo zjavné, že nimi spochybňuje vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom, ktoré ho viedli k záveru, že žalobkyňa svoj nárok nepreukázala. Dovolací súd však nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020, 9Cdo/216/2021).

27. Pokiaľ ide o otázku platnosti odstúpenia od zmluvy v zmysle § 642 ods. 1 OZ, táto otázka bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúca a zároveň ide o otázku právnú, dovolateľka však vyjadrila len nespokojnosť s jej posúdením zo strany odvolacieho súdu, bez toho, že by argumentovala, že spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd, poznajúc svoju vlastnú rozhodovaciu prax, nedospel k záveru, že by právne posúdenie otázky odstúpenia od zmluvy v zmysle § 642 ods. 1 OZ zo strany odvolacieho súdu predstavovalo odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP), resp. že by išlo o právnú otázku dovolacím súdom rozhodovanú rozdielne (dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

28. Ako poslednú právnú otázku dovolateľka formulovala otázku výkladu § 636 OZ a záveru, že k platnému uzavretiu zmluvy dôjde aj vtedy, ak je cena dohodnutá odhadom.

28.1. V prejednávanej spore bolo rozhodnutie odvolacieho súdu založené nielen na závere o nepreukázaní dojednania ceny diela, ale zároveň aj na závere o nepreukázaní dojednania konkrétneho rozsahu prác týkajúcich sa rekonštrukcie strechy a zateplenia domu. Dovolateľka pritom nesprávne právne posúdenie namietala len vo vzťahu k otázke dojednania ceny odhadom, záver odvolacieho súdu o nepreukázaní dojednania konkrétneho rozsahu prác týkajúcich sa rekonštrukcie strechy a zateplenia domu ako ďalšieho dôvodu zamietnutia žaloby dovolateľka nenamietala, resp. vo vzťahu k nemu nenastolila žiadnu právnú otázku. Preto ak by aj dovolací súd prípadne konštatoval nesprávne právne posúdenie otázky dojednania ceny odhadom, takýto záver by sám o sebe nemal žiaden vplyv na konštatovanie vecnej správnosti či nesprávosti celého rozhodnutia, nakoľko vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia by bolo možné konštatovať len vtedy, ak by bola konštatovaná vo vzťahu k všetkým samostatným dôvodom zamietnutia žaloby. Inými slovami žalobkyňa by podaním dovolania namietajúc nesprávne právne posúdenie mohla docieľiť zmenu rozhodnutia vo svoj prospech len vtedy, ak by namietala nesprávne právne posúdenie všetkých samostatných rozhodujúcich otázok odôvodňujúcich zamietnutie žaloby, teda aj záver odvolacieho súdu o nepreukázaní dojednania konkrétneho rozsahu prác týkajúcich sa rekonštrukcie strechy a zateplenia domu. Zodpovedanie dovolateľkou nastolenej otázky by tak malo v tomto prípade len akademický charakter, bez vplyvu na záver odvolacieho súdu o dôvodnosti zamietnutia žaloby.

29. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti uvedenej časti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03). K odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd opakovane konštatoval, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021, I. ÚS 215/2022).

30. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a v časti, v ktorej namietali nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

31. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (sp. zn. 4Cdo/144/2019, 9Cdo/154/2021).

32. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

33. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.